

VÝSTAVA

Filosofa L. Klímy *nalézání*
v Záběhlicích, p. Zbraslav

D U B E N 2 0 1 0

Výstavní síň Městského domu
Zbraslav

Ladislav Klíma

**Filosofa L. Klímy *nalézání v Záběhlicích,*
p. Zbraslav (úvodem) [3]**

**Pár vět o Záběhlicích přelomu
19.–20. století [5]**

Záběhlické archiválie z počátku 20. století [11]

Stručný životopis Ladislava Klímy [17]

***Vše jest jen Má Zář* (Emil Hakl) [19]**

***Božský: Boží Život* (neznámý rukopis) [26]**

***Svět jako vědomí a nic* [29]**

Sled textů a podkladů [30]

Návrh pamětní desky [32]

DĚKUJEME Ericce Abrams za vstřícnost a za účinnou pomoc na klímovské části tohoto katalogu.

V Ý S T A V A

Filosofa L. Klímy *nalézání v Záběhlicích, p. Zbraslav*

Výstavní síň Městského domu ve Zbraslavi – 3. 4. až 29. 4. 2010

V roce 2010 vydalo nakladatelství Cherm, Hauptova 601, 156 00 Praha 5-Zbraslav,
jako svou 53. publikaci

Katalog výstavy vytištěný v omezeném nákladu číslovaných kusů uspořádal Jan Majcher

Kurátoři výstavy Jan a Jana Majcherovi

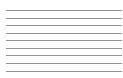
© Emil Hakl (text *Vše jest jen Má Zář*), 2010; © František Kadleček (Archiv Františka Kadlečka), 2010

© Cherm, 2010

Tisk Printia, Svatoslavova 33, Praha 4

ISBN 978-80-86370-42-2

číslo výtisku:

Nápad na uskutečnění výstavy *Filosofa L. Klímy nalézání v Záběhlicích, p. Zbraslav* v prostorách Výstavní síně Městského domu se rodil na několik etap. Jedním z konečných impulzů byl nečekaný dárek od mé ženy k mým 50. narozeninám (červen 2009), kdy přinesla krabici s pozůstalostí po René Černém plnou převážně A3 kopií – ale nejen kopií – nádherných dopisů Ladislava Klímy. Dostala ji darem od paní Olgy Černé z Braníka a souviselo to s vydáním knihy londýnského literáta a vzdělance Karla Brušáka v našem nakladatelství Cherm. Na vrchu leželo psaní ze začátku 90. let od pozdější vydavatelky Klímových *Spisů* Eriky Abrams z Paříže, v němž se tehdy dotazovala René Černého na korespondenci. (Pozn.: *Klímová korespondence vyšla v roce 2006 v Torstu v opusu o 896 stranách* Hominibus.) Úplně na počátku však byla naše touha, neboť žijeme v místech, kde filosof na čas dlel, pokusit se tuto úžasnou skutečnost nějak zhodnotit. Dávné nadšenecké intelektuálské sny z 80. let o přejmenování údolního záběhlického náměstíčka na *Plácek Ladislava Klímy* nebo třeba na vytvoření pomníku přece jen časem zrealističtily, až vznikl plán na pamětní desku. Oslovením několika Zbraslaváků, mj. architektky Jitky Hofmeisterové, se vytvořila tvůrčí skupina, nejen poradní. Sešli jsme se na jaře 2009 a s graficky zpracovaným návrhem desky se prošli po Záběhlicích a vytipovali několik míst, kde by se dobře vyjímal. V září 2009 jsem napsal podpůrný článek do Zbraslavských novin, v němž jsem se pokusil ozřejmit, v čem byl Ladislav Klíma výjimečnou osobností. Poukázal jsem tehdy na dva záznamy dokládající, že tento výsostný myslitel a geniální autor v letech 1904–6 pobyl v Záběhlicích (tehdy) u Zbraslavi. Zde jsou:

1. *záznam*: Přestěhoval jsem se na Smíchov a tam napsal *Svět jako vědomí a nic* – v 26. roce. Jelikož jsem se hned po vyjití knihy přestěhoval roku 4 do **Záběhlic u Zbraslavi** a po měsíce žádné noviny nečetl a s nikým nemluvil, nevím dodnes, zda na ni aspoň jeden pes zaštěkl. Teprve asi za půl roku věnoval jí pozornost Chalupný, což mělo pro mne později ohromné a příznivé následky. Později jsem byl **ve Zbraslavi, aspoň večer po hospodách, poprvé trochu společenský** – jaké neuvěřitelné věci dovede s člověkem jeho anděl strážný tropit! (*Vlastní životopis filosofa Ladislava Klímy*; Praha 1938)

2. *záznam*: Dopis svůj adresoval jste správně, – „**Ladislav Klíma, soukromník v Záběhlicích, p. Zbraslav.**“ (*Dopis Emanueli Chalupnému*; 22. 5. 1905)

Myslím si, že význam pobytu u nás, v Záběhlicích, tak mimořádné osobnosti, jakou byl Ladislav Klíma, je prozatím nedoceněn, a to i když se jedná o věc, na niž bychom mohli být patřičně hrdi. Z hlediska jeho života přitom šlo o velévýznamnou chvíli. Právě tehdy na sebe poprvé upozornil jako myslitel a autor velkého formátu. Je jen škoda, že přesné místo pobytu neznáme. Ukázalo se také, že sehnat dokumenty o Záběhlicích z té doby je těžké, ne-li nemožné. Ale už to, že jsme se vůbec hledat vydali, znamená hodně. Těší nás, že se touto, byť víceméně jen poetizující výstavou, můžeme pokusit propojit dvě základní energie: místní – záběhlicko-zbraslavskou a – taktéž místní – klímovskou přelomu 19. a 20. století.

vltava U ZÁBĚHLIC NA KONCI 19. STOLETÍ / DOBOVÁ POHLEDNICE

ZÁBĚHLICE u Zbraslavi.

Pár vět o Záběhlicích přelomu 19.–20. století

Záběhllice, ves 13 km jižně od Smíchova, 1 km od Zbraslavi při okresní silnici na levém břehu Vltavy, v roce 1890 měly, dle publikace *Smíchovsko a Zbraslavsko* (1899), 728 obyvatel (pro srovnání: Zbraslav 1643, Žabovřesky 215), 87 domů (Zbraslav 175, Žabovřesky 24). Žilo zde 145 rodin (Zbraslav 332, Žabovřesky 43), z toho 350 mužů a 378 žen (Zbraslav: 787 mužů, 856 žen; Žabovřesky: 101 mužů, 114 žen).

Jednalo se o místní katastrální obec obývanou převážně rolníky a dělníky. V blízké samotě Strnady byla rozsáhlá cihelna a továrna na kamenné zboží z ohnivzdorné hlíny. Fara, škola i pošta byly na Zbraslavi.

Převládalo obyvatelstvo české národnosti a římsko-katolického vyznání. Zmíněná publikace uvádí, že v té době se lidé Smíchovska a Zbraslavsko dožívali průměrně 45 let, nejvýše 76 let, na venkově 50 let, nejvýše 80 let.

Z Á B Ě H L I C E – N E B O Z A B Ě H L I C E ?

1. V publikaci Emanuela Neumanna *Zbraslavsko* (1932) čteme „... vrátíme se s vrchu Havlína (Oseku dle Tomka) 267 m nad mořem, hořejší částí města Bílkou (zvanou tak po bývalém bělidle cisterciáckých rouch – odtud také druhá část města: ‚za bělicí‘, nyní *Zaběhllice*) přes druhý železný most okresní do volné lesní přírody krásného údolí březanského.“
2. V díle Antonína Profouse *Místní jména v Čechách* (1947) se vysvětluje vznik jména Záběhllice vzhledem k tomu, že se i v nejstarších listinách vyskytují v množném čísle, jako příbytky lidí zaběhlých nebo patřících zaběhlému.

O K A M E N O L O M U

Na levém břehu řeky Vltavy okolo roku 1900 vznikalo několik malých stěnových lomů. Těžba a zpracování kamene (kvalitní spilit, tufit, břidlice) zůstávaly až do roku 1920 ruční. Malé lomy se roku 1947 spojily v jeden.

O S B O R U D O B R O V O L N Ý C H H A S I Č Ů

(Text se zaměřením na roky 1903 až 1906.)

Sbor dobrovolných hasičů v Záběhlicích vznikl 9. 8. 1903 ustavující schůzí v hostinci U Pašků. Schůze se zúčastnilo 34 občanů, mezi kterými byli ze známých jmen např. Karel Říha, František Křišťůfek mladší i starší, Václav Křížek, František Mottl, Josef Pašek – otec i syn, Josef Kapitán, Václav Hartman, František Vlk, Bohumil Steigenhofer, Josef Sibřina a další. Schůzi zahájil starosta obce Záběhllice Václav Křížek, který přítomným vyložil důležitost ustavení sboru. Všichni poté navrhli jeho zřízení. Bohumil Steigenhofer, člen zbraslavského sboru, se zavázal přispět k zřizování zdejšího sboru hlavně vedením administrativy. Současně přečetl *Stanovy hasičských jednot pro Království české* a vyložil nejdůležitější ustanovení. Stanovy byly přítomnými schváleny. Podle nich bylo zavedeno oslovování členů „přítel“.